

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 22 augusti 1940 kl. 4,30 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 av anslagsmedel för vissa byggnadsarbeten m. m. vid försvarsväsendet.

(1:a avd.)

1:o) **Byggnadsarbeten vid vissa försvarsväsendets fabriker.** I en den 1 augusti 1940 dagtecknad proposition (nr 17) har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, (punkt 1) föreslagit riksdagen att såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Arméförvaltningens delfond till Byggnadsarbeten vid vissa försvarsväsendets fabriker å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 355,000 kronor.

Ifrågavarande anslag avser att bereda medel för täckning av ett av Kungl. Maj:t för ovannämnda ändamål från förskottsstat för budgetåret 1940/41 anvisat belopp.

Utskottet har tagit del av i ärendet företedda handlingar. Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit utskottet anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Arméförvaltningens delfond till *Byggnadsarbeten vid vissa försvarsväsendets fabriker* å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 355,000 kronor.

2:o) **Utvidgning av Bodens skjutfält.** I ovannämnda proposition har Kungl. Maj:t (punkt 2) föreslagit riksdagen, att såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Arméförvaltningens delfond till Utvidgning av Bodens skjutfält å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 10,200 kronor.

Ifrågavarande anslag skulle anvisas dels för förvärvande till ett pris av 10,000 kronor av fastigheten Råbäcken 2¹⁰, vilket område inginge i uppgjord plan för utvidgning av Bodens skjutfält och varå försäljningsanbud, gällande

till den 1 oktober 1940 avgivits, dels ock för bestridande av de till högst 200 kronor uppskattade kostnaderna för lagfart å fånet.

Utskottet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Arméförvaltningens delfond till *Utvidgning av Bodens skjutfält* å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 10,200 kronor.

3:o) **Iståndsättningsarbeten vid Västmanlands flygflottilj.** I förevarande proposition nr 17 har Kungl. Maj:t (punkt 3) föreslagit riksdagen, att såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Flygförvaltningens delfond till Iståndsättningsarbeten vid Västmanlands flygflottilj å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

Av statsrådsprotokollet inhämtas huvudsakligen följande:

År 1930 hade å dåvarande första flygkårens (sedermera Västmanlands flygflottiljs) flygfält vid Hässlö uppförts, bland annat, en flottiljverkstadsbyggnad med monteringshall. Nära intill dessa byggnader utfördes år 1934 två bensinlagringsanläggningar, för vilka förhållandevis stora djupschaktningar måste vidtagas. Vid ett av dessa schakt hade ras uppstått, varigenom lerlagren under byggnaderna förskjutits. Denna förskjutning i förening med sammanpressning och uttorkning av den lösa grunden under flottiljverkstaden hade medfört betydande sättningar i verkstaden, vilka i sin tur förorsakat sprickbildningar i dess grund och väggar samt vissa andra deformationer. Angivna felaktigheter ökades efter hand enligt vad som framgått vid verkställda undersökningar och medförde risk för vissa byggnadspartiets bestånd samt fara för skador genom nedfallande murdelar å verkstadspersonal och under reparation varande flygmateriel. Åtgärder till skadornas avhjälpande syntes nu icke längre kunna uppskjutas, varför flygförvaltningen genom sakkunnig person lätit verkställa utredning angående erforderliga grundförstärknings- och reparationsarbeten. Utredningen hade givit till resultat, att dessa arbeten komme att draga en kostnad av 85,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet anser sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ett anslag å 85,000 kronor för iståndsättande av de skadade byggnaderna vid Västmanlands flygflottilj. I detta sammanhang vill utskottet emellertid framhålla angelägenheten av att vederbörande myndigheter tillse att i förekommande fall sådana försiktighetsmått och anordningar i övrigt bliva iakttagna att därigenom så vitt möjligt förebygges, att skador av liknande slag uppkomma som de vid nämnda flygflottilj inträffade.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Flygförvaltningens delfond till *Iståndsättningsarbeten vid Västmanlands flygflottilj* å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 85,000 kronor.

4:o) **Iståndsättande av hangarbyggnad vid Västgöta flygflottilj m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i ovannämnda proposition (punkt 4) framställda förslag — vilket avser anvisande av medel för dels iståndsättande för en kostnad av 90,000 kronor av en vid explosionsolycka den 30 maj 1940 skadad hangarbyggnad vid Västgöta flygflottilj, dels ock uppförande därstädes för ett belopp av 5,000 kronor av vissa under tiden för hangarens ombyggnad erforderliga provisoriska utrymmen — hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Flygförvaltningens delfond till *Iståndsättande av hangarbyggnad vid Västgöta flygflottilj m. m.* å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 95,000 kronor.

5:o) **Vissa byggnadsarbeten vid flygvapnet.** Kungl. Maj:t har i omförmälda proposition (punkt 5) föreslagit riksdagen, att såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Flygförvaltningens delfond till *Vissa byggnadsarbeten vid flygvapnet* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 5,310,000 kronor.

I skrivelse den 7 maj 1940 framlade *flygförvaltningen* vissa förslag i fråga om anordnande av hangar-, förråds- och verkstadsutrymmen för nyanskaffad flygmateriel. De av flygförvaltningen sålunda föreslagna byggnads- m. fl. arbetena beräknades av ämbetsverket draga en kostnad av sammanlagt 12,061,000 kronor, av vilket belopp 2,438,000 kronor avsåge tillägg till och utökning av byggnader och anläggningar, för vilka anslagsmedel för budgetåret 1940/41 beviljats av 1940 års lagtima riksdag.

Sedan chefen för försvarsdepartementet, som icke ansett sig i obeskuret skick kunna godtaga ifrågavarande byggnadsprogram, anmodat flygförvaltningen att inkomma med ett reviderat förslag, vilket förslag allenast skulle upptaga de nödvändigaste byggnaderna och dessutom taga sikte på möjligheten att ernå besparingar genom sänkning av byggnadsstandarden, har flygförvaltningen inkommit med en den 20 juli 1940 dagteknad promemoria i ämnet. Promemorian utmynnar i ett något beskuret byggnadsprogram för en kostnad av 9,423,000 kronor, varav 1,790,000 kronor avse utvidgningar av byggnader m. m., för vilka 1940 års lagtima riksdag anvisat medel.

Chefen för försvarsdepartementet har anfört, att han med hänsyn till nödvändigheten att i nuvarande läge i görligaste mån begränsa de statliga kapitalinvesteringarna för byggnadsändamål och i betraktande av att sådana byggnader främst borde komma till stånd, vilka vore direkt betingade av och ägnade att öka försvarsberedskapen, icke heller funnit sig kunna godtaga det i promemorian framlagda byggnadsprogrammet. Med ledning av från flygförvaltningen under hand lämnade uppgifter rörande de ifrågavarande byggnadernas och anläggningarnas större eller mindre nödvändighet ur nu aktuell försvarsberedskapssynpunkt hade departementschefen därför vidtagit vissa nedskärningar i programmet och på grundval härav kommit fram till följande förslag:

	Kronor
1) Ytterligare medel för anläggningar, till vilka medel anvisats av 1940 års lagtima riksdag	1,790,000
2) Motorprovsningsbockar vid Roslagens och Jämtlands flygflotiljer	160,000
3) Vissa byggnadsarbeten vid centrala flygverkstaden å Malmen, nämligen: utökning av verkstadsbyggnad (610,000 kronor), monteringshall (595,000 kronor), komplettering och modernisering av äldre verkstads- och förrådsbyggnader (180,000 kronor), planeringsarbeten och stängsel (165,000 kronor), bostadsbyggnad för portvakt, maskinist, eldare och chaufför (105,000 kronor), utökning av värmecentral samt yttre värmeledningar (200,000 kronor), yttre avloppsledningar (140,000 kronor), yttre vattenledningar jämte utökning av befintligt vattenverk (180,000 kronor), komplettering av brandmateriel samt brandmaterielbod (33,000 kronor)	2,208,000
4) Vissa byggnadsarbeten vid centrala flygverkstaden i Västerås, nämligen: materielförrådsbyggnad för flygplandelar, motorer m. m. (300,000 kronor), utbyggnad av mekanisk avdelning och ny eloxeringsavdelning (260,000 kronor)	560,000
5) Utökad monteringshall och ökade förrådsutrymmen vid Jämtlands flygflotilj, Östersund	190,000
6) Uppvärmningsanordningar i land- och sjöhangarerna vid flygstationerna i Boden	98,000
7) Administrationskostnader å förestående poster, beräknade efter 6 procent	300,360
	Summa kronor 5,306,360,

eller, i avrundat tal, 5,310,000 kronor.

Utskottet.

Utskottet har tagit del av de till ärendet hörande handlingarna ävensom införskaffat ytterligare uppgifter angående planläggningen av ifrågavarande byggnadsprogram. Utskottet har härvid icke funnit något att erinra mot att de av departementschefen förordade byggnaderna och anläggningarna komma till utförande och icke heller haft något att invända mot de för dessa arbetens utförande beräknade kostnaderna.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må såsom kapitalinvestering i försvarsväsendets fastighetsfond under rubrik Flygförvaltningens delfond till *Vissa byggnadsarbeten vid flygvapnet* å tilläggsstat I för budgetåret 1940/41 anvisa ett reservationsanslag av 5,310,000 kronor.

Stockholm den 22 augusti 1940.

På andra särskilda utskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johansson* i Fredrikslund, *Oscar Olsson Nilsson* i Malmö, *Tjällgren*, *Eriksson* i Ljusdal, *von Stockenström*, *Ström* i Lidköping, *Berling*, *Mannerskantz*, *Nisser*, *Anderson* i Arboga och *Elofsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Jansson* i Falun, *Eriksson* i Stockholm, *Jonsson* i Eskilstuna, *Persson* i Falla, *Andersson* i Tungelsta, *Andersson* i Falkenberg, *Ward*, *Gustafson* i Vimmerby, *Lundberg*, *Ericsson* i Sörsjön, *Pettersson* i Rosta och *Bergvall*.